

JAVNA OBJAVA BONITETNIH ZAHTJEVA ZA 2013. GODINU

1. UVOD

Odlukom o javnoj objavi bonitetnih zahtjeva kreditnih institucija (NN br. 1/2009; 75/2009; 2/2010, 118/2011 i 67/2013) propisane su vrste i sadržaj informacija za potrebe javnog objavljivanja o izračunu stope adekvatnosti jamstvenog kapitala, izloženosti rizicima i sustavu upravljanja rizicima, te kriteriji i učestalost javnog objavljivanja. Kreditna institucija dužna je najmanje jedanput na godinu javno objaviti informacije propisane ovom Odlukom i to najkasnije u roku od pet mjeseci od isteka poslovne godine na koju se odnose.

Banka javno objavljuje opće informacije iz svog poslovanja prema odredbama Zakona o kreditnim institucijama i Odlukom o javnoj objavi bonitetnih zahtjeva kreditnih institucija, definiranom dinamikom i rokovima izvještavanja, te u skladu sa vlastitom Politikom javnog objavljivanja podataka.

U skladu s odredbama naprijed nabrojanih dokumenata je i ovo izvješće Partner banke d.d. Zagreb koje se objavljuje na službenim Internet stranicama Banke.

2. STRATEGIJE I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Cilj Strategije upravljanja rizicima je određivanje namjere preuzimanja pojedinih rizika u svom poslovanju i određivanje prihvatljivih razina rizika odnosno Strategija upravljanja rizicima ima za cilj poboljšati učinkovitost upravljanja rizicima u Banci, integrirati upravljanje rizicima u kulturu organizacije, osigurati da upravljanje rizicima obuhvaća sva područja rizika, te da je upravljanje rizicima u Banci u skladu sa postojećom zakonskom regulativom na području upravljanja rizicima. Strategija opisuje jasne linije ovlasti i odgovornosti upravljanja rizicima u Banci.

Strategija upravljanja rizicima zasniva se na poslovnoj strategiji Banke i ciljevima koje postavljaju Uprava i Nadzorni odbor Banke kroz planirane poslovne rezultate i planirane povrate na dionički kapital. Banka Strategijom opisuje rizike koje preuzima u svom poslovanju i profil rizičnosti. Strategija upravljanja rizicima je aktivno razvijanje svijesti svih radnika Banke prema rizicima kojima su izloženi u svom poslovanju.

Osnova načela kojima se Banka vodi u upravljanju rizicima, koji prate planove i strategije za buduće poslovanje, a koji su implementirani u tekuće poslovanje su:

1. *Načelo sposobnosti preuzimanja rizika* – iz čega proizlazi da svako preuzimanje rizika mora biti u granicama sposobnosti Banke da ih preuzme, odnosno određeno visinom kapitala Banke za pokriće istih;
2. *Načelo cjelovitosti sustava upravljanja rizicima* – sustav je sveobuhvatan ako je obuhvatio sve rizike kojima je Banka u svom poslovanju izložena i sve organizacijske razine Banke;
3. *Načelo djelotvorne komunikacije i informiranja* – podrazumijeva da sve rukovodeće osobe moraju imati pristup svim informacijama bitnim za donošenje poslovnih odluka i odluka u svezi upravljanja rizicima, a kod radnika Banke podrazumijeva potrebnu razinu znanja kako bi identificirali pojedini rizik;
4. *Načelo razgraničenja ovlasti i poslova* - razgraničenje odgovornosti i zadataka;
5. *Načelo kvalificiranih radnika* – podrazumijeva da radnici posjeduju potrebne vještine, znanja i iskustvo kako bi stručno obavljali svoje poslovne zadaće.

Banka je uspostavila i provodi sustav upravljanja rizicima koji je razmjerni vrsti, opsegu i složenosti poslova koje obavlja i rizicima svojstvenim poslovnim modelu Banke. Postupci mjerenja odnosno procjenjivanja rizika postavljeni su tako da obuhvaćaju prikladne kvantitativne ili kvalitativne metode mjerenja kako bi se omogućilo uočavanje promjena u profilu rizičnosti Banke i eventualno pojavljivanje novih rizika.

Banka u procesu upravljanja rizicima uspostavlja odgovarajuće kontrolne mehanizme u procesima i koristi se tehnikama zaštite kojima ublažava preuzete rizike.

Banka je za različite vrste rizika odredila apetit za rizikom propisujući odgovarajuće limite, pri čemu se ukupna sklonost preuzimanju rizika kvantitativno definira u odnosu na visinu minimalno prihvatljive adekvatnosti jamstvenog (regulatornog) kapitala Banke odnosno u formi ukupnih internih kapitalnih zahtjeva.

Internim politikama i pravilnicima o upravljanju pojedinim vrstama rizika Banka je definirala sustav upravljanja rizicima, metodologiju utvrđivanja, mjerenja i procjenjivanja najznačajnijih rizika, te uloge i odgovornosti organizacijskih jedinica uključenih u proces upravljanja rizicima kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Banka redovito revidira postojeće interne akte kojima je regulirano upravljanje rizicima.

Proces upravljanja rizicima u Banci odvija se kroz redovite aktivnosti pravodobnog identificiranja, mjerenja, procjenjivanja, praćenja i izvještavanja o rizicima.

Metodologija upravljanja rizicima koja određuje načine i postupke upravljanja rizicima u Banci, kontinuirano utvrđivanje rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, kriteriji za odlučivanje, postupci za ovladavanje rizicima, te prikladno dokumentiranje sustava, uspostavljena je pojedinačnim internim aktima.

Banka je internim aktima uspostavila sustav praćenja i pravovremenog izvještavanja Uprave Banke, relevantnih razina i Odbora Banke o izloženostima rizicima. Informacije o izloženosti rizicima sadržavaju odgovarajuće informacije o izloženosti pojedinim rizicima, rizičnom profilu i promjenama u profilu, podatke o značajnim internim gubicima, o mjerama i aktivnostima koje se namjeravaju ili su već poduzete radi ovladavanja rizikom, o prekoračenjima limita i iznimkama od postupanja u skladu s internim aktima, eventualne iznimke od utvrđene sklonosti preuzimanja rizika, te informacije o promjenama u pokazateljima poslovanja koje upućuju ili bi mogle upućivati na promjenu izloženosti riziku.

Primjerenu organizacijsku strukturu Banka je uspostavila utvrđivanjem i jasnim razgraničenjem ovlasti i odgovornosti u upravljanju rizicima i kroz sustav unutarnjih kontrola.

Unutar organizacijske strukture, formiran je Sektor upravljanja i kontrole rizika s primarnom funkcijom upravljanja i kontrole rizika.

Sektor upravljanja i kontrole rizika funkcijski je odvojen od drugih organizacijskih dijelova i nije uključen u proces ugovaranja i/ili odobravanja transakcija. Obzirom na veličinu i opseg poslovanja Banke jedan član Uprave nadležan je za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje i kontrolu rizika podijeljen je u tri Odjela. Sektorom rukovodi direktor Sektora, a svaki Odjel ima Voditelja. U okviru Sektora upravljanja i kontrole rizika Banka je osigurala obavljanje svih poslova zahtijevanih za funkciju kontrole rizika člankom 7. Stavkom 2. Odluke o sustavu unutarnjih kontrola (Narodne novine broj 69/2013).

Upravljanje rizicima u Banci regulirano je politikama, odnosno pravilnicima za koje Upravi Banke suglasnost daje Nadzorni odbor Banke.

Unutar Banke formiran je i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, koji se sastaje minimalno jednom tromjesečno, ima funkciju strateškog upravljanja aktivom i pasivom Banke, a naročito radi kontinuiranog nadzora nad upravljanjem i kontrolom kreditnih i ne kreditnih rizika, analizira strukturu bilančnih odnosa,

rizike povezane sa upravljanjem aktivom i pasivom, daje smjernice i predlaže mjere za smanjenje izloženosti rizicima, te obavlja ostale aktivnosti definirane Poslovníkom Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka u provođenju strategije upravljanja rizicima, pored praćenja i upravljanja rizicima na određenim razinama, razvija takvu organizacijsku kulturu i opću svjesnost svih radnika u Banci na svim organizacijskim razinama, a da bi se podigla svijest i znanje svih radnika Banke o rizicima koje preuzimaju u svakodnevnom poslovanju i kako bi se shvatila važnost upravljanja rizicima na svim razinama Banke.

Pored funkcije kontrole rizika, Banka je uspostavila i druge dvije kontrolne funkcije: funkciju praćenja usklađenosti Banke sa zakonskim propisima i funkciju unutarnje revizije. Funkcija unutarnje revizije ocjenjuje primjerenost uspostavljenog procesa upravljanja i kontrole rizika.

2.1. KREDITNI RIZIK

Kreditni rizik je rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obveze prema Banci. Kreditni rizik je opasnost da se uložena sredstva neće vratiti, da se neće vratiti u cijelosti, odnosno da se neće vratiti planiranom dinamikom. U okviru kreditnog rizika Banka promatra valutno-inducirani kreditni rizik, kreditni rizik druge ugovorne strane, rezidualni rizik, razrjeđivački rizik, rizik države i rizik koncentracije. Kreditni rizik je primarno i najznačajniji rizik u poslovanju Banke.

Banka primjenjuje standardizirani pristup mjerenju kreditnog rizika u skladu s odredbama Uredbe (EU) br. 575/2013.

Kako bi preuzeti kreditni rizik koji proizlazi iz kreditnog poslovanja bio optimiziran, odnosno prihvatljiv i u skladu sa sklonošću Banke preuzimanju kreditnih rizika, uspostavljen je sustav upravljanja kreditnim rizikom, utvrđivanjem i definiranjem mjera upravljanja kreditnim rizikom kroz:

- a. uspostavu i izgradnju organizacijske strukture Banke na način da je funkcija ugovaranja razdvojena operativno i organizacijski od funkcije podrške i funkcije kontrole rizika,
- b. uspostavu jedinstvenog sustava za utvrđivanje kreditne sposobnosti korisnika plasmana,
- c. uspostavu pravila i nadležnosti u procesu odobravanja plasmana,
- d. uspostavu sustava evidentiranja i praćenja instrumenata osiguranja,
- e. uspostavu sustava raspoređivanja aktivnih bilančnih i izvanbilančnih stavki u odgovarajuće rizične skupine za koje se formiraju adekvatne rezerve koje proizlaze iz kreditnog rizika,
- f. uspostavu sustava praćenja poslovanja dužnika i praćenje kvalitete i vrijednosti instrumenata osiguranja tijekom cijelog trajanja ugovornog odnosa s klijentom,
- g. uspostavu sustava ranog praćenja povećanog kreditnog rizika temeljem „znakova ranog upozorenja“.

Kontrolu kreditnog rizika obavlja Sektor upravljanja i kontrole rizika kroz:

1. Sudjelovanje u kreditnom procesu prilikom izrade analiza i davanja mišljenja o prihvatljivosti i ocjeni plasmana Banke,
2. Praćenje povećanog kreditnog rizika u tijeku otplate plasmana i izvještavanje o istom u svrhu ranog otkrivanja povećanog kreditnog rizika, a sve u skladu s Pravilnikom o ranom praćenju kreditnog rizika,
3. Kontrolu kreditnih spisa u okviru svojih operativnih planova,
4. Praćenje kretanja vrijednosti kolaterala po plasmanima,
5. Izradu godišnjeg rejtinga za sve klijente Banke i nadležnost nad verifikacijom modela za procjenu,
6. Nadležnost za naplatu loših plasmana u suradnji sa Sektorom pravnih poslova,
7. Proces procjene kvalitete odnosno klasifikacije plasmana u rizične skupine u skladu s Pravilnikom o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza,
8. Redovito praćenje i procjenjivanje kreditnog rizika na nivou kreditnog portfelja Banke,

9. Uspostavu i praćenje limita koncentracije ukupnog portfelja Banke prema pojedinim gospodarskim sektorima,
10. Kontrolu velikih izloženosti i praćenje grupa povezanih osoba,
11. Izradu stres testova za kreditni rizik,
12. Upravljačko izvještavanje (praćenje distribucije plasmana po rizičnim skupinama, internim rejting klasama i sl.)

Odluke o odobrenju plasmana donose Ovlaštene osobe, Kreditni odbor Banke i Uprava Banke temeljem ovlasti propisanih internim aktima Banke, a koja pored visine plasmana uvažavaju i rizičnost klijenta.

Mjerenje odnosno procjena izloženosti kreditnom riziku provodi se od strane Sektora upravljanja i kontrole rizika na način da se provodi analiza kreditnog portfelja koja obuhvaća analizu strukture i kvalitete cjelokupnog kreditnog portfelja Banke i provodi se tromjesečno, a po potrebi i češće. Analiza cjelokupnog kreditnog portfelja Banke i njegove kvalitete analizira se kroz praćenje kretanja udjela ukupnih kredita u ukupnoj imovini Banke, indikatora kvalitete kreditnog portfelja, analizu koncentracijskog rizika sadržanog u kreditnom portfelju, kao i ocjenu kretanja kvalitete kreditnog portfelja u budućnosti.

Koncentracijski rizik prati se na način da se promatra sektorska i geografska diverzifikacija portfelja Banke, te kretanje Velikih izloženosti Banke. Minimalno jednom godišnje provodi se stres test kreditnog rizika.

Kvaliteta kreditnog portfelja provodi se analizom i praćenjem temeljnih indikatora:

1. Udio ukupnih plasmana raspoređenih u rizične skupine B i C u odnosu na ukupni iznos plasmana,
2. Udio ispravaka vrijednosti i formiranih rezervi za problematične plasmane u odnosu na iznos plasmana raspoređenih u rizične skupine B i C,
3. Udio ispravaka vrijednosti i formiranih rezervi za problematične plasmane i izdvojene opće rezerve u odnosu na ukupan iznos plasmana,
4. Udio izdvojenih i općih rezervi uvećanih za vrijednosti prvorazrednih i primjerenih kolaterala po plasmanima u rizičnoj skupini B i C u odnosu na ukupan iznos plasmana raspoređenih u te skupine,
5. Pokrivenost ukupnih plasmana instrumentima osiguranja koja uzima u odnos vrijednost prvorazrednih i primjerenih instrumenata osiguranja i ukupnog iznosa plasmana,
6. Kretanje promjene rizikom ponderirane aktive i ukupne aktive.

Obzirom da je Banka uspostavila i sustav procjene godišnjeg rejtinga klijenata, praćenje kvalitete kreditnog portfelja prati se i kroz kretanje distribucije klijenata po rejting klasama i rasporedu kreditnog portfelja Banke po rejting klasama klijenata, ali i prema kvaliteti kolaterala.

Analiza cjelokupnog portfelja podrazumijeva i analizu urednosti u podmirivanju obveza u Banci i pregled blokada računa pravnih osoba koje se prate na dnevnoj osnovi.

Primarna kontrola kreditnog rizika neovisna su mišljenja Sektora upravljanja i kontrole rizika na pojedinačne kreditne zahtjeve i proizvode Banke u fazi odobravanja plasmana. Kod odobravanja plasmana Sektor upravljanja i kontrole rizika provodi postupak utvrđivanja godišnjeg rejtinga klijenta, postupak procjene kreditne sposobnosti klijenta, ocjenu primjerenosti kolaterala, postupak ocjene plasmana s mišljenjem o prihvatljivosti plasmana.

U cilju ovladavanje kreditnim rizikom dodatno je uspostavljena kontrola kroz sustav indikatora ranog upozorenja kako bi se na vrijeme otkrili elementi povećanog kreditnog rizika. Cilj je, kroz pravovremenu identifikaciju potencijalno rizičnih klijenata (W klijenti) temeljem „znakova ranog upozorenja“, poduzimanje pravovremenih akcija i radnji kako bi se smanjili potencijalni dodatni troškovi za Banku temeljem ispravaka vrijednosti po takvim klijentima i plasmanima, a istovremeno spriječilo pogoršanje kvalitete kreditnog portfelja Banke.

Temeljem rezultata dobivenih analizom cjelokupnog kreditnog portfelja Banke, Sektor upravljanja i kontrole rizika radi izvještaj za Upravu Banke i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, te predlaže odgovarajuće mjere za pravovremeno smanjenje kreditnog rizika na prihvatljivu razinu definiranu

Strategijom upravljanja rizicima ili Kreditnom politikom Banke ako postoje uočena odstupanja. Za sve iznimke od propisanih uvjeta odobravanja plasmana potrebna je suglasnost Uprave Banke. Za odobrenje izloženosti iznad određenog iznosa utvrđenog Statutom Banke potrebna je suglasnost Nadzornog odbora Banke.

Banka odobrava plasmane uzimajući u obzir bonitet klijenta i kreditnu sposobnost u odnosu na uvjete traženog plasmana, te kvalitetu, utrživost, raspoloživost i vrijednost instrumenata osiguranja odnosno prihvatljivost ponuđenih instrumenata osiguranja u odnosu na bonitet klijenta i uvjete traženog plasmana.

U cilju smanjenja izloženosti rizicima koji proizlaze iz kreditnog poslovanja Banka kod odobrenja plasmana koristi različite tehnike zaštite koje su opisane u odjeljku o tehnikama smanjenja kreditnog rizika. Banka je Kreditnom politikom propisala i odgovarajuće limite u kreditnom poslovanju koji se odnose na maksimalnu visinu kreditnog portfelja u ukupnim plasmanima Banke, odnosno maksimalnim izloženostima prema istoj grani djelatnosti.

Tijekom korištenja i otplate plasmana Banka prati poslovanje klijenta, urednost u podmirenju obveza prema Banci i ostalim vjerovnicima, te kakvoću, odnosno eventualnu promjenu vrijednosti i utrživosti instrumenata osiguranja. Internim aktima Banke određeni su i konverzijski faktori za pojedinu vrstu kolaterala kojim se konvertira tržišna vrijednost istog kako bi se došlo do vrijednosti koju Banka priznaje u svrhu određivanja pokrivenosti plasmana.

Kod odobrenih namjenskih plasmana Banka prati namjensko korištenje plasiranih sredstava.

2.2. TRŽIŠNI RIZIK

Tržišni rizik predstavlja potencijalni učinak koji vanjski utjecaji imaju na vrijednost aktive, pasive i izvanbilančne pozicije Banke, a uzrokuju ga promjene cijena odnosno kretanja na financijskim tržištima.

U sklopu tržišnog rizika Banka promatra i:

-Valutni rizik je rizik potencijalnog gubitka koji Banka može pretrpjeti na pozicijama iskazanim u stranoj valuti (uključujući i pozicije u kunama kod kojih je ugovorena valutna klauzula) i derivatima vezanim uz kupnju ili prodaju financijske imovine iskazane u stranoj valuti uslijed promjene međuvalutnih tečajeva.

-Robni rizik - rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene robe

-Pozicijski rizik - jest rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene financijskog instrumenta ili kod izvedenoga financijskog instrumenta, promjena cijene odnosno varijable.

Sektor upravljanja i kontrole rizika odgovoran je za upravljanje i kontrolu tržišnih rizika.

Vrednovanje pozicija financijskih instrumenata u nadležnosti je Sektora upravljanja i kontrole rizika odnosno Sektora računovodstva i operativnih poslova.

Uspostavom sustava internih limita Banka je odredila svoju sklonost preuzimanju tržišnih rizika, posebno za izloženost valutnom riziku, a posebno za pozicijske rizike koji proizlaze s osnove ulaganja u financijske instrumente. Limite ograničenja na prijedlog Sektora upravljanja i kontrole rizika donosi Uprava Banke uz suglasnost Nadzornog odbora.

Banka je internim aktima definirala metodologiju mjerenja odnosno procjenjivanja tržišnih rizika, te je donijela i usvojila i druge interne akte kojima je propisala uspostavu sustava limita. Sektor upravljanja i kontrole rizika na dnevnoj osnovi provodi kontrolu postavljenih limita, te minimalno tromjesečno priprema podatke o izloženosti tržišnom riziku, provedenim stres testiranjima i podatke o poštivanju limita za potrebe Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. U slučaju prekoračenja postavljenih internih limita, Sektor upravljanja i kontrole rizika bez odlaganja obavještava Sektor riznice i Upravu Banke. Sektor riznice dužan je pismeno se očitovati o prekoračenju u kojem navodi iznose prekoračenja, razloge iz kojih je nastalo prekoračenje i prijedlog mjera odnosno aktivnosti za svođenje pozicije u dozvoljene limite. Očitovanje se dostavlja Upravi Banke i Sektoru upravljanja i kontrole rizika isti dan kad je utvrđeno prekoračenje. Svako odstupanje od postavljenih limita moguće je jedino uz suglasnost Uprave Banke.

Sektor riznice na dnevnoj bazi izvještava Upravu Banke o vrijednosti svih financijskih instrumenata u portfelju Banke, kao i rezultatima ostvarenih s osnove trgovanja financijskim instrumentima. Banka je postavila pravila kod upravljanja tržišnim rizicima na način da je kod organizacijskih zahtjeva, a koji se

odnose na ugovaranje transakcija osigurala jasnu operativnu razdvojenost funkcije ugovaranja transakcija od funkcije pozadinskih poslova. Kod ugovaranja transakcija, a prije samog zaključenja pojedine transakcije, osigurava se usuglašenost svih bitnih elemenata transakcije između ugovornih strana. Odlukom o ovlastima i limitima u poslovanju Sektora riznice Banka definira radnike ovlaštene za ugovaranje pojedinih transakcija, vrstu i veličinu transakcije koju pojedini radnik može ugovoriti, način ugovaranja transakcija i izvještavanje o tako ugovorenim transakcijama. Kod ugovaranja transakcija, a prije samog zaključenja pojedine transakcije, osigurava se usuglašenost svih bitnih elemenata transakcije između ugovornih strana. Za sve značajnije transakcije koje nisu ugovorene prema tržišnim uvjetima i važećim internim aktima Banke, koji se odnose na predmetno poslovanje, radnici Banke koji ugovaraju takvu transakciju dužni su prethodno ishoditi Odluku ili odobrenje Uprave Banke za odstupanje uvjeta transakcija od tržišnih uvjeta i važećih internih akata.

Banka je svojim internim aktima ograničila maksimalnu visinu Knjige trgovanja koja u svakom trenutku mora biti manja od 5% ukupnih poslova Banke.

Banka je u sustavu upravljanja valutnim rizikom odredila interne limite na visinu otvorene pozicije po pojedinim valutama znatno ispod zakonski određene maksimalne visine otvorene pozicije. Sektor upravljanja i kontrole rizika dnevno prati postavljene limite na otvorenu poziciju Banke. Banka ne trguje složenim ni izvedenim financijskim instrumentima za vlastiti račun. U slučaju da Banka namjerava uvesti neki novi proizvod potrebno je proći sve korake za procjenu rizika kod uvođenja takvog proizvoda.

2.3. OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik znači rizik gubitka koji proizlazi iz neadekvatnih ili neuspjelih unutarnjih procesa, ljudi i sustava ili iz vanjskih događaja, uključujući pravni rizik.

Obzirom da operativni rizik, prema svojoj definiciji, nije centraliziran na jednoj organizacijskoj ili hijerarhijskoj razini, nego je distribuiran kroz cijelu Banku, sustav za njegovo upravljanje također obuhvaća sveukupno poslovanje Banke. Upravljanje operativnim rizikom dio je odgovornosti svih rukovoditelja Banke unutar njihove poslovne domene.

Posebna odgovornost rukovoditelja svih organizacijskih dijelova Banke odnosi se na predlaganje mjera Upravi Banke koje je potrebno poduzeti u cilju izbjegavanja, smanjenja, prijenosa ili prihvaćanja operativnih rizika identificiranih u organizacijskim dijelovima koji su u njihovoj nadležnosti, a za koje se ustanovi da nose visok rizik za Banku.

Uprava Banke donosi strateške planove i odluke kojima se izbjegava i/ili umanjuje operativni rizik. Izloženost pojedinog procesa i Banke u cjelini operativnom riziku procjenjuje se pomoću Mape operativnog rizika, a u domeni je Sektora upravljanja i kontrole rizika. Mapa operativnog rizika postupak je ocjenjivanja rizičnosti različitih uzroka operativnog rizika vezanih uz poslovne funkcije/procese u odnosu na vrste događaja operativnog rizika. Obvezu sudjelovanja u izradi Mape operativnog rizika imaju svi organizacijski dijelovi Banke. Nakon provedene radionice izrade Mape operativnih rizika Sektor upravljanja i kontrole rizika predlaže Upravi Banke radnje i mjere za otklanjanje uočenih slabosti.

U cilju primjerenog upravljanja operativnim rizikom Banka osigurava slijedeće:

1. primjerenom upravljanje informacijskim sustavom i rizikom informacijskog sustava kroz funkciju Voditelja sigurnosti informacijskog sustava i kroz Odbor za upravljanje informacijskim sustavom i kontinuitetom poslovanja,
2. primjerenom upravljanje rizicima povezanim s eksternalizacijom,
3. primjerenom upravljanje rizikom usklađenosti kroz funkciju za usklađenost i primjerenom upravljanje pravnim rizikom koji je uključen u definiciju operativnog rizika,
4. primjerenom upravljanje kontinuitetom poslovanja kroz Odbor za upravljanje informacijskim sustavom i kontinuitetom poslovanja i Planove kontinuiteta poslovanja za definirane poslovno kritične aktivnosti
5. uspostavu primjerenog sustava za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma,
6. Primjerenom upravljanje rizikom poslovnih promjena- novih proizvoda, aktivnosti, procesa, sustava, primjerenom upravljanje rizikom novih projekata, kroz Odbor za razvoj poslovanja.

Banka je uspostavila implementirala aplikativnu podršku u procesu evidentiranja događaja operativnog rizika, koja je osnova za stvaranje baze evidentiranih događaja operativnog rizika.

Banka upravlja operativnim rizikom putem kontrole, prihvaćanja, prenošenja na treće osobe ili izbjegavanjem operativnog rizika.

Odluka o načinu upravljanja pojedinim identificiranim operativnim rizikom donosi se na temelju podataka o stvarnoj i/ili potencijalnoj šteti koju identificirani operativni rizik uzrokuje (može uzrokovati), troškovima implementacije kontrola ili prijenosa na treće osobe, te gubitka potencijalnih prihoda u slučaju izbjegavanja operativnog rizika prestankom obavljanja aktivnosti.

Za operativni rizik kojem je izložena u svom poslovanju, odnosno za izračun inicijalnog kapitalnog zahtjeva za operativni rizik, Banka koristi Jednostavni pristup mjerenja.

2.4. RIZIK LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti je rizik gubitka rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti kreditne institucije da podmiri svoje novčane obveze o dospijeću.

Banka Politikom upravljanja likvidnošću i rizikom likvidnosti definira preuzimanje i upravljanje likvidnošću i rizikom likvidnosti, sklonost preuzimanju određene razine rizika likvidnosti, uključujući izvještavanje o istom. Politika definira kvalitativne i kvantitativne metode upravljanja rizikom likvidnosti koje obuhvaćaju i korporativno upravljanje, postupke unutarnjih kontrola, sustav upravljanja informacijama i ostale komponente bitne za upravljanje rizikom likvidnosti, kao i mehanizam raspodjele za sve značajne poslovne aktivnosti u skladu s vrstom, opsegom i složenošću svojeg poslovanja.

Upravljanje rizikom likvidnosti primjenjuje se na poslovanje organizacijskih jedinica Banke koje u svom poslovanju utječu na razinu sredstava likvidnosti, te specifično na Sektor riznice koji sredstvima likvidnosti upravlja, kao i na Sektor upravljanja i kontrole rizika u funkciji kontrole rizika. Odgovorno tijelo za dnevno upravljanje likvidnošću Banke u cjelini je Odbor za likvidnost. Odbor za likvidnost zadužen je za održavanje optimalne likvidnosti kroz upravljanje rizikom likvidnosti.

Na dnevnim sastancima Odbora za likvidnost razmatra se dnevna likvidnost koja se sastoji od pregleda gotovinskih tijekova novčanih sredstava, valutne pozicije pojedinačno i ukupno, ispunjenja obvezne pričuve, minimalne devizne pokrivenosti, podaci o dnevnom kretanju minimalnog koeficijenta likvidnosti, kretanja na tržištu novca i kapitala, praćenje i poštivanje indikatora likvidnosti i propisanih limita, te dnevne potrebe sredstava likvidnosti.

Za rizik likvidnosti sklonost preuzimanja rizika definira se postavljenim indikatorima likvidnosti kojima se postavljaju omjeri kako bi se ostvarila ciljana usklađenost strukture bilance i održavale određene rezerve likvidnosti.

Sustav upravljanja rizikom likvidnosti definira način upravljanja likvidnošću Banke u uobičajenim i stresnim okolnostima pomoću kvalitativnih i kvantitativnih kriterija. Kvalitativno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijevaju obuhvat bitnih činitelja koji utječu na likvidnost Banke, način njihova mjerenja, procjene i upravljanja.

Komponente kvalitativnog upravljanja rizikom likvidnosti odnose se na:

1. adekvatno korporativno upravljanje, što podrazumijeva jasno razgraničenje odgovornosti u procesu upravljanja rizikom,
2. ciljanu usklađenost strukture bilance (imovine i obveza),
3. diverzificiranost i stabilnost izvora financiranja, pretpostavke o likvidnosti i utrživosti imovine,
4. sustav unutarnjih kontrola u Banci,
5. sustav izvještavanja o riziku likvidnosti unutar Banke,
6. postupke sa stranim valutama (upravljanje likvidnošću valutne podbilance),
7. mjerenje i praćenje neto novčanih tokova i unutardnevno upravljanje likvidnošću,
8. diverzificiranost i stabilnost izvora financiranja i dostupnost tržišta,

9. provođenje testiranja otpornosti na stres i analiza scenarija,
10. planove postupanja u kriznim situacijama

Kvantitativni kriteriji definirani su u vidu Indikatora likvidnosti (sukladno veličini Banke, vrsti, opsegu i složenosti poslovanja), te interni limiti određeni na prihvatljive vrijednosti MKL. Također, minimalno jednom godišnje provode se stres testovi sa različitim vrstama scenarija.

Praćenjem ročne strukture Banka sprječava poteškoće koje bi mogle nastati zbog neusklađenosti dospjeća imovine i obveza. Prati se diverzifikacija i koncentracija izvora sredstava po pojedinom klijentu i s njim povezanim osobama. Za slučajeve otežane ili ugrožene likvidnosti Banke, odnosno upravljanja likvidnošću u izmijenjenim tržišnim uvjetima Banka postupa u skladu sa Planom postupanja u kriznim situacijama. Sektor riznice, kao odgovorna funkcija višeg rukovodstva, u skladu sa zakonskim i internim propisima, u cilju operativnog upravljanja rizikom likvidnosti izrađuje dnevne, dekadne i mjesečne planove likvidnosti, te prati njihovo ostvarenje. Sektor upravljanja i kontrole rizika izrađuje dekadni Izvještaj o pokazateljima likvidnosti koji uključuje podatke o stanju i kretanju rezervi likvidnosti Banke koji se dostavlja Upravi Banke i članovima Odbora za likvidnost. Sektor upravljanja i kontrole rizika na tromjesečnoj osnovi izvještava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom o izloženosti Banke riziku likvidnosti. Sektor upravljanja i kontrole rizika provodi stres testove uz različite scenarije i o istima izvještava Upravu i više rukovodstvo na sjednicama Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Rizikom likvidnosti se kvantitativno i kvalitativno upravlja, ali se za njega ne izdvajaju kapitalni zahtjevi u okviru procesa ICAAP.

2.5. KAMATNI RIZIK

Kamatni rizik - rizik koji proizlazi iz poslova koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje, proizlazi iz mogućih promjena kamatnih stopa, a koje utječu na stavke u knjizi pozicija kojima se ne trguje.

Mjerenje i upravljanje izloženosti kamatnom riziku provodi se na slijedeće načine:

1. Mjerenjem utjecaja promjene kamatnih stopa na visinu prihoda (mjeri se izračunom kamatnog GAP-a).
2. Mjerenjem utjecaja promjene kamatnih stopa na promjenu ekonomske vrijednosti knjige banke (Banka koristi pojednostavljeni izračun procjene propisan od strane regulatora).
3. Postavljanjem limita za najveće dopuštene kamatne GAP-ove.
4. Mjerenjem izloženosti pri stresnim tržišnim uvjetima.
5. Analizom kamatnih prihoda i rashoda Banke, analizom i projekcijama mogućih kretanja kamatnih stopa u budućim razdobljima, analizom kamatnih stopa konkurencije.
6. Promjenom kamatnih stopa temeljem provedenih analiza, a u skladu sa željenom strategijom i položajem Banke u narednom razdoblju.

Kod mjerenja potencijalne izloženosti kamatnom riziku kroz njegov utjecaj na prihode, Banka koristi GAP izvještaje o neusklađenosti perioda određivanja cijena, kao osnovnu tehniku mjerenja rizika promjene kamatnih stopa. Cilj ovakvog načina mjerenja je utvrditi za koliko će se promijeniti kamatni prihod Banke u određenom vremenskom periodu (godinu dana) ako dođe do promjene kamatnih stopa na kamatno osjetljive pozicije u određenom iznosu.

Da bi Banka mogla preuzeti rizik gubitka koji proizlazi iz promjene kamatnih stopa u knjizi banke u skladu sa svojim apetitom za rizikom, određeni su limiti izloženosti riziku promjene kamatne stope i to u obliku kumulativnog GAP-a do 1 (jedne) godine u odnosu na ukupnu aktivu i u odnosu na kamatno osjetljivu aktivu, kao i limit promjene ekonomske vrijednosti knjige Banke koja proizlazi iz promjena pozicija u knjizi Banke kao rezultat posljedica standardnog kamatnog šoka i to u odnosu na visinu regulatornog kapitala Banke.

Za kontrolu kamatnog rizika zadužen je Sektor upravljanja i kontrole rizika:

1. Prilikom kontrole pokazatelja u odnosu na postavljene limite,

2. Prilikom pregleda kamatnih GAP-ova,
3. Prilikom izrade stres testova,

Posebno dodatno izvještavanje potrebno je u slučaju izvanrednih događanja, odnosno promjene tržišnih uvjeta (tržišne kamatne stope), kada Sektor upravljanja i kontrole rizika izrađuje simulaciju GAP analize rizika i predlaže Upravi Banke mjere.

3. JAMSTVENI KAPITAL

Partner banka d.d. utvrđuje visinu jamstvenoga (regulatornog) kapitala sukladno Zakonu o kreditnim institucijama i sukladno Odluci Hrvatske narodne banke o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija odnosno u 2014 godini, shodno novoj regulativi zbog pristupanja Republike Hrvatske u članstvo EU, sukladno odredbama Uredbe (EU) 575/2013.

Jamstveni (regulatorni) kapital Banke najvećim dijelom čini temeljni uplaćeni kapital, te rezerve i zadržana dobit iz poslovanja koju Banka ne isplaćuje kroz dividendu vlasniku nego zadržavanjem dobiti jača svoju kapitalnu osnovu. Banka u strukturi jamstvenog (regulatornog) kapitala, manjim dijelom ima i dopunskog kapitala u vidu podređenih instrumenata koja dokapitalizacija je provedena u visini 10 milijuna kuna krajem 2012 godine. Na 31.12.2013. navedeni instrument uključen je u jamstveni (regulatorni) kapital samo djelomično, dok je početkom 2014. godine u potpunosti usklađen sa zahtjevima Uredbe (EU) 575/2013., te će se u 2014. godini uključivati u punom iznosu.

Odbitne stavke od jamstvenog kapitala najvećim dijelom odnose se na nematerijalnu imovinu, te nerealizirane gubitke s osnovu vrednovanja vlasničkih vrijednosnih papira koje Banka vodi u svom portfelju raspoloživo za prodaju.

U nastavku je tablično prikazana struktura jamstvenog kapitala i odbitnih stavki.

Struktura jamstvenog kapitala:

Rbr.	Opis	U tisućama HRK
1.	OSNOVNI KAPITAL	155.116
1.1.	Redovne i nekumulativne povlaštene dionice	89.100
1.1.1.	Uplaćene redovne dionice	89.100
1.1.2.	Uplaćene povlaštene dionice (osim kumulativnih povlaštenih dionica)	0
1.1.3.	(-) Vlastite dionice	0
1.2.	Rezerve i zadržana dobit	70.286
1.2.1.	Rezerve	65.427
1.2.2.	Kapitalna dobit od kupovine i prodaje vlastitih dionica	628
1.2.3.	(-) Kapitalni gubitak od kupovine i prodaje vlastitih dionica	0
1.2.4.	Zadržana dobit	4.232
1.2.5.	(-) Gubici proteklih godina	0
1.2.6.	Dobit tekuće godine	0
1.2.7.	(-) Gubitak tekuće godine	0
1.2.8.	(-) Neto dobiti od kapitaliziranog budućeg prihoda od sekuritizirane imovine	0
1.3.	Rezerve za opće bankovne rizike	0
1.4.	(-) Nematerijalna imovina	-1.075
1.5.	(-) Neotplaćeni iznos kredita odobrenih za kupnju dionica kreditne institucije	0
1.6.	(-) Nerealizirani gubitak s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju	-3.195
1.7.	(-) Gubitak po transakcijama zaštite	0
1.8.	(-) Dobit po obvezama vrednovanima po fer vrijednosti (promjena kreditnog rejtinga)	0
1.9.	(-) Ostalo	0
1.10.	Manjinski udio	0
1.11.	Ostale negativne konsolidirane rezerve	0
1.12.	(-) Pozitivne konsolidirane rezerve	0
2.	DOPUNSKI KAPITAL I	8.000
3.	ODBITNE STAVKE	0
4.	DOPUNSKI KAPITAL II	0
5.	JAMSTVENI KAPITAL	163.116

4. KAPITALNI ZAHTJEVI I PROCJENJIVANJE ADEKVATNOSTI INTERNOG KAPITALA

Cilj uspostave procesa procjene adekvatnosti internog kapitala jest da Banka tim postupkom osigura uspostavu sustava upravljanja rizicima kojima je ili kojima bi mogla biti izložena u svojem poslovanju, te da osigura i održava odgovarajuću visinu kapitala za pokriće svih rizika koje Banka preuzima ili kojima može biti izložena u svom poslovanju. Procjenom adekvatnosti internog kapitala Banka ima za cilj osigurati primjerenu razinu kapitala koja može podržati očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovo korištenje, politiku dividendi, kao i svaku promjenu minimalnog iznosa jamstvenog kapitala. Politika procjene adekvatnosti internog kapitala osigurava uključivanje procesa procjene adekvatnosti internog kapitala i rezultata procjene u sustav odlučivanja i upravljanja. Strategijom upravljanja rizicima i Politikom procjene adekvatnosti internog kapitala Banka uspostavlja kontinuirano usklađivanje rizičnog profila Banke i razine potrebnog kapitala. Navedeno se provodi postupcima planiranja kapitala u kojima Banka određuje na koji način će u budućnosti udovoljavati kapitalnim zahtjevima, uz utvrđivanje općeg plana postupanja u nepredviđenim okolnostima.

Proces procjene adekvatnosti internog kapitala kontinuirani je proces koji se sastoji od sljedećih faza, pri čemu se pojedine faze provode različitom učestalošću tijekom godine:

1. Identifikacija rizika,
2. Mjerenje i procjena pojedinih rizika i utvrđivanje materijalno značajnih rizika,
3. Određivanje načina uključivanja rizika u proces procjene – kvantitativno ili kvalitativno,
4. Određivanje pripadajućih iznosa internih kapitalnih zahtjeva,
5. Izračun iznosa potrebnog internog kapitala
6. Utvrđivanje raspoloživog internog kapitala,
7. Uspoređivanje potrebnog regulatornog i potrebnog internog kapitala,
8. Integracija u upravljanje,
9. Izvještavanje o izračunu i procjeni adekvatnosti internog kapitala.

Postupak procjene izloženosti Banke pojedinom riziku i utvrđivanje materijalne značajnosti rizika provodi se minimalno jednom godišnje, a u slučajevima značajnije promjene rizičnog profila Banke i češće. Integracija u upravljanje predstavlja kontinuiranu fazu procesa procjene. Utvrđivanje potrebnih internih kapitalnih zahtjeva provodi se polugodišnje, dok se uspoređivanje jamstvenog i potrebnog internog kapitala provodi tromjesečno kroz izvještavanje Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Izvješće o adekvatnosti internog kapitala dostavlja se osim Hrvatskoj narodnoj banci, Nadzornom odboru Banke, Upravi Banke, članovima Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, dok se izvješće o značajnim rizicima, o internim kapitalnim zahtjevima i ukupno potrebnom internom kapitalu, dostavljaju Upravi Banke i članovima Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Analiza, praćenje i izvještavanje o procesu procjene adekvatnosti internog kapitala provodi se u sklopu funkcije kontrole rizika, dok prikladnost procesa ocjenjivanja adekvatnosti internoga kapitala jednom godišnje procjenjuje Unutarnja revizija.

Banka kod procjene internih kapitalnih zahtjeva za kreditni, tržišni i operativni rizik primjenjuje metodologiju koju koristi pri izračunu regulatornih kapitalnih zahtjeva za navedene rizike, dok za ostale prepoznate materijalno značajne rizike koje u okviru ICAAP-a promatra kvantitativno i za koje izdvaja kapitalne zahtjeve Banka primjenjuje vlastitu metodologiju ili izdvaja interne kapitalne zahtjeve u određenom postotku od ukupnih regulatornih kapitalnih zahtjeva (VIKR, koncentracijski rizik, vanjski činitelji, strateški, reputacijski, ostali rizici).

Potrebni interni kapital Banke (ukupni interni kapitalni zahtjevi) Banka utvrđuje kao zbroj kapitalnih zahtjeva izračunatih za rizike za koje je prema Uredbi (EU) br. 575/2013 izračunavaju kapitalni zahtjevi i kapitalnih zahtjeva za ostale materijalno značajne rizike za koje Banka izračunava kapitalne zahtjeve.

U okviru procesa procjene adekvatnosti internog kapitala provodi se planiranje kapitala kako bi Banka osigurala primjerenu razinu kapitala i provodi se za razdoblje od tri godine. Adekvatnost jamstvenog (regulatornog) kapitala na dan 31.12.2013. iznosila je 14,15%.

Iznosi kapitalnih zahtjeva

Kapitalni zahtjevi po vrstama rizika	Kapitalni zahtjevi
	u tisućama HRK
Kapitalni zahtjev za kreditni rizik	
Korišteni pristupi:	
Standardizirani pristup	
a) Izloženosti prema institucijama	1.950
b) Izloženosti prema trgovačkim društvima	64.813
c) Izloženosti prema stanovništvu	2.999
d) Izloženosti osigurane nekretninama	5.709
e) Dospjela nenaplaćena potraživanja	30.960
f) Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	2.666
g) Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama	573
h) Ostale izloženosti	15.050
(1.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik primjenom standardiziranog pristupa (12% iznosa izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom)	124.721
Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike	
a) Pozicijski rizik	0
b) Rizik namire	0
c) Valutni rizik	801
d) Robni rizik	0
(2.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za tržišne rizike	801
(3.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za rizik druge ugovorne strane	0
(4.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za prekoračenje dopuštenih izloženosti	0
Kapitalni zahtjev za operativni rizik	
Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunat primjenom:	
a) jednostavnog pristupa	12.802
b) standardiziranog pristupa	
c) naprednog pristupa	
(5.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za operativni rizik	12.802
UKUPAN IZNOS KAPITALNIH ZAHTJEVA (1. + 2. + 3. + 4. + 5.)	138.324

5. RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE

Rizik druge ugovorne strane je rizik da bi druga ugovorna strana u transakciji mogla doći u status neispunjavanja obveza prije konačne namire novčanih tokova transakcije. Rizik druge ugovorne strane uglavnom proizlaze iz transakcija različitih proizvodima (kupoprodaja deviza, depoziti i plasmani na međubankarskom tržištu, transakcije financiranja vrijednosnim papirima – REPO i obrnute REPO transakcije). Rizik druge ugovorne strane za Banku proizlaze iz uglavnom iz financijskog odnosa sa drugim kreditnim institucijama. Banka ne provodi transakcije izvedenim financijskim instrumentima.

Posebnim internim aktima Banka je propisala i provodi dodjelu limita izloženosti prema domaćim i stranim bankama, te dnevno praćenje tako određenih limita. Sektor upravljanja i kontrole rizika zadužen je za praćenje limita.

Kod ugovaranja obrnutih REPO transakcija ugovaraju se određeni korektivni faktori ovisno o kvaliteti financijskog instrumenta temeljem kojeg se provodi transakcija, a same REPO transakcije odražuju se temeljem državnih obveznica ili drugih visokokvalitetnih vrijednosnih papira.

Za kreditni rizik, rizik namire i rizik druge ugovorne strane, odnosno za izračun iznosa izloženosti ponderiranoga kreditnim rizikom, Banka koristi Standardizirani pristup mjerenja izloženosti kreditnom riziku.

Obzirom na jednostavnost financijskih transakcija kod kojih se evidentira rizik druge ugovorne strane Banka nije propisala Politike koje se bave izloženošću općem i specifičnom korelacijskom riziku, te iz istih razloga nije razmatrala utjecaj pada kreditnog ratinga kreditne institucije na iznos instrumenta osiguranja zbog kojeg bi trebalo povećati iznos postojećeg instrumenta osiguranja.

U smislu raspoređivanja internog kapitala za rizik druge ugovorne strane Banka nije alocirala interni kapital obzirom na materijalnu neznačajnost ovog rizika.

Bruto pozitivna fer vrijednost ugovora, pozitivni učinci netiranja, netirana tekuća izloženost, iznosi instrumenata osiguranja i neto izloženost riziku druge ugovorne strane proizašla iz izvedenih financijskih instrumenata

Izloženost riziku druge ugovorne strane	Bruto pozitivna fer vrijednost ugovora	Pozitivni učinci netiranja	Netirana tekuća izloženost riziku druge ugovorne strane	Iznosi instrumenata osiguranja	Neto izloženost riziku druge ugovorne strane proizašla iz REPO ugovora
	u tisućama HRK	u tisućama HRK	u tisućama HRK	u tisućama HRK	u tisućama HRK
Ugovori koji se odnose na kamatnu stopu					
Ugovori koji se odnose na valute i zlato					
Ugovori koji se odnose na vlasničke instrumente					
Ugovori koji se odnose na robu					
Kreditne izvedenice					
REPO ugovori	108.527			121.863	13.337
UKUPNO	108.527			121.863	13.337

6. KREDITNI RIZIK I RAZRJEĐIVAČKI RIZIK

Dospjelo nenaplaćeno potraživanje je izloženost kod koje je Banka utvrdila da dužnik nije ispunio svoju dospjelu obvezu u roku dužem od 90 dana. Bez obzira na to je li dužnik u zakašnjenju dužem od 90 dana za dio obveze koja proizlazi iz određenoga ugovornog odnosa ili za sve obveze koje proizlaze iz toga ugovornog odnosa, cjelokupno potraživanje koje Banka ima prema tom dužniku, a koja proizlaze iz toga ugovornog odnosa, smatra se dospjelim nenaplaćenim potraživanjem.

Izloženosti kod kojih je izvršeno umanjeno vrijednosti su sve izloženosti kod kojih postoje dokazi o postojanju gubitka (podaci o jednom ili više prošlih događaja koji nepovoljno utječu na sposobnost dužnika da uredno podmiruje svoje obveze prema Banci i drugim vjerovnicima), sukladno odredbama "Odluke o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija" odnosno odredbama bančinog internog pravilnika ("Pravilnik o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza").

U svrhu procjenjivanja kreditnog rizika i s njime povezanim očekivanim gubicima, uspostavljen je proces klasifikacije plasmana u skupine prema nadoknadivosti. Proces se temelji na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijima uzimajući u obzir karakteristike plasmana, dužnika i kreditne zaštite. Sektor upravljanja i kontrole rizika zadužen je za klasifikaciju plasmana i izvanbilančnih obveza u rizične skupine.

Temeljem klasifikacije plasmana i procjene očekivanih gubitaka, provode se ispravci vrijednosti za bilančne stavke i rezerviranja za rizične vanbilančne stavke sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima odnosno Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja, te relevantnim odlukama Hrvatske narodne banke.

Banka tijekom cijelog razdoblja trajanja ugovornog odnosa procjenjuje kvalitetu plasmana i tromjesečno provodi klasifikaciju plasmana u odgovarajuće rizične skupine na temelju sljedećih kriterija:

1. kreditne sposobnosti dužnika,
2. urednosti dužnika u podmirivanju obveza prema Banci i drugim vjerovnicima,
3. kvalitete instrumenata osiguranja potraživanja.

Banka pri klasifikaciji plasmana uzima u obzir sva tri navedena kriterija.

Iznimno od gore navedenog pravila Banka klasifikaciju, odnosno procjenu kvalitete plasmana može zasnivati samo na jednom ili dva kriterija za:

1. Plasmane koji nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja, pri čemu se procjena provodi temeljem procjene kreditne sposobnosti dužnika i urednosti u ispunjavanju obveza dužnika.
2. Plasmane pri čijem odobravanju ključni kriterij nije bila kreditna sposobnost dužnika nego kvaliteta i vrijednost instrumenta osiguranja. Banka tijekom trajanja kreditnog odnosa kvalitetu takvih plasmana procjenjuje temeljem rezultata praćenja vrijednosti i utrživosti predmetnog instrumenta osiguranja i urednosti u podmirivanju i ispunjenju obveza dužnika. Praćenje vrijednosti i utrživosti instrumenta osiguranja propisano je Kreditnom politikom Banke.

Ovisno o mogućnostima naplate, odnosno o očekivanim budućim novčanim tokovima svi plasmani dijele se u tri kategorije, bez obzira na to da li se radi o pojedinačno značajnim izloženostima ili portfelju malih kredita.

Kategorije rizičnosti su:

1. Rizična skupina A – plasmani za koje nisu identificirani dokazi o umanjenju njihove vrijednosti na pojedinačnoj osnovi,
2. Rizična skupina B (podskupine B1, B2, B3) – plasmani za koje su identificirani dokazi o djelomičnom umanjenju njihove vrijednosti, odnosno djelomično nadoknadivi plasmani,
3. Rizična skupina C – plasmani za koje su identificirani dokazi o umanjenju vrijednosti u visini njihove nominalne knjigovodstvene vrijednosti, odnosno potpuno nenadoknadivi plasmani.

Tijekom trajanja ugovornog odnosa Banka kvartalno procjenjuje kvalitetu plasmana koji su na početku ugovornog odnosa klasificirani u rizičnu skupinu A, što je dodatno propisano internim aktom Banke. U navedene plasmane uključuju se sve aktivne bilančne stavke temeljem kojih je Banka izložena kreditnom riziku, osim financijske imovine razvrstane u kategorije financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka i financijske imovine raspoložive za prodaju.

Ako se ponovnom procjenom utvrdi da budući novčani tokovi neće biti dostatni za podmirenje ugovorenog iznosa pojedinih plasmana, bez obzira na to čine li ti plasmani sastavni dio pojedinačno značajne izloženosti ili pripadaju portfelju malih kredita, Banka će te plasmane klasificirati u kategoriju djelomično nadoknadivih ili potpuno nenadoknadivih plasmana (u rizičnu podskupinu B-1 ili u lošiju podskupinu) i formirati odgovarajuće iznose ispravaka vrijednosti odnosno rezervacija.

Iznos gubitka za koji se provodi umanjenje vrijednosti originalno odobrenog plasmana (rezervacija) raspoređenog u rizičnu skupinu B utvrđuje se kao razlika između bruto iznosa kredita ili izvanbilančne stavke i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom plasmanu.

Banka plasmane iz rizične skupine A klasificira u lošiju rizičnu skupinu na temelju visine utvrđenog gubitka, i to:

1. u rizičnu podskupinu B-1 (plasmani za koje utvrđeni gubitak ne prelazi 30% iznosa potraživanja po glavnici),
2. u rizičnu podskupinu B-2 (plasmani za koje utvrđeni gubitak iznosi više od 30% do 70% iznosa potraživanja po glavnici) i
3. u rizičnu podskupinu B-3 (plasmani za koje utvrđeni gubitak iznosi više od 70% a manje od 100% iznosa potraživanja po glavnici).
4. u rizičnu skupinu C - potpuno nenadoknadivim plasmanima smatraju se potraživanja Banke za koje se ne mogu očekivati nikakvi novčani tokovi za podmirenje obveza dužnika prema Banci. Smatra se da je sadašnja vrijednost potraživanja rizične skupine C jednaka nuli, te da gubitak odnosno ispravak vrijednosti po tim plasmanima iznosi 100% njihove bruto knjigovodstvene vrijednosti.

Ukoliko se ispravci vrijednosti utvrđuju isključivo na temelju dana kašnjenja ispravci vrijednosti formiraju se na slijedeći način:

- a) rizična podskupina B-1 u iznosu od 20% ako dužnik kasni s podmirivanjem obveza dulje od 90 do 180 dana,
- b) rizična podskupina B-2 u iznosu 50% ako dužnik kasni s podmirivanjem obveza dulje od 180 do 270 dana,
- c) rizična podskupina B-3 u iznosu 80% ako dužnik kasni s podmirivanjem obveza dulje od 270 do 365 dana
- d) rizična skupina C u iznosu 100% ako dužnik kasni s podmirivanjem obveza dulje od 365 dana.

Za potrebe utvrđivanja budućih novčanih tokova koji proizlaze iz prodaje kolaterala Banka je internim aktom propisala korektivne faktore koji se primjenjuju na tržišnu procijenjenu vrijednost kolaterala, te očekivano vrijeme za naplatu iz takvih kolaterala. Sektor upravljanja i kontrole rizika, ukoliko za to postoje opravdani razlozi, primjenjuje i strože korektivne faktore pri procjeni budućih novčanih tokova iz prodaje takvih kolaterala.

Umanjenje vrijednosti plasmana rizične skupine A na skupnoj osnovi provodi se u iznosu 1% od ukupnog stanja plasmana rizične skupine A.

Ukupan i prosječan iznos izloženosti razvrstan prema različitim kategorijama izloženosti

Bruto iznos izloženosti kreditnom riziku po kategorijama izloženosti	Kredit, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja		Dužnički vrijednosni papiri		Klasične izvanbilančne stavke		Izvedeni financijski instrumenti	
	ukupan iznos u tis HRK	prosječan iznos u tis HRK	ukupan iznos u tis HRK	prosječan iznos u tis HRK	ukupan iznos u tis HRK	prosječan iznos u tis HRK	ukupan iznos u tis HRK	prosječan iznos u tis HRK
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	136.079	109.665	187.693	132.827				
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi								
Izloženosti prema javnim državnim tijelima		2.101						
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama i međunarodnim organizacijama								
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	175.638	131.865						
Izloženosti prema trgovačkim društvima	929.518	920.917			92.400	92.158		
Izloženosti prema stanovništvu	78.072	81.050			5.326	5.366		
Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica								
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	22.219	28.136						
Ostale izloženosti	131.999	128.270						
UKUPNO	1.473.525	1.402.005	187.693	132.827	97.725	97.524		

Geografska podjela izloženosti s obzirom na materijalno značajne kategorije izloženosti

Značajna geografska područja (pojedinačno prikazane izloženosti preko 5%)	Kredit, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
	iznos u tis HRK	iznos u tis HRK	iznos u tis HRK	iznos u tis
Zagrebačka županija i grad Zagreb	851.190	187.693	55.375	
Zadarska županija	87.272		6.962	
Splitsko-dalmatinska županija	129.135		16.310	
Primorsko-goranska županija	68.201		1.947	
Varaždinska županija	91.275		9.519	
Osječko-baranjska županija	41.456		5.346	
Ostale županije u RH	157.803		2.265	
Njemačka	11.268			
Austrija	665			
Italija	1.470			
Švicarska	28.464			
SAD	3.817			
Češka	1.133			
Ostale strane države	376			
UKUPNO	1.473.525	187.693	97.725	

Kategorije izloženosti - Bilančne izloženosti	Zagrebačka županija i grad Zagreb	Varaždinska županija	Primorsko-goranska županija	Zadarska županija	Osječko-baranjska županija	Splitsko-dalmatinska županija	Ostale županije RH	Austrija	Slovačka	Italija	Njemačka	Švicarska	SAD	Španjolska	Velika Britanija	Češka	Ostale strane države	Ukupno	
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	136.078	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	136.078
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	126.988	0	2.452	0	0	243	0	567	0	1.470	11.267	28.464	3.817	331	0	0	39	175.638	
Izloženosti prema trgovačkim društvima	453.434	46.858	56.058	76.359	33.382	122.226	139.960	98	0	0	0	0	0	0	0	0	0	928.376	
Izloženosti prema stanovništvu	43.750	826	2.848	10.913	5.278	3.696	10.761	0	0	0	0	0	0	0	0	1.133	3	79.208	
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	22.219	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22.219	
Ostale izloženosti	68.716	43.590	6.844	0	2.797	2.970	7.082	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	132.005
Ukupno	851.186	91.275	68.201	87.272	41.456	129.135	157.803	665	0	1.470	11.268	28.464	3.817	331	0	1.133	48	1.473.525	

Kategorije izloženosti - Dužnički vrijednosni papiri	Zagrebačka županija i grad Zagreb
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	187.693
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	0
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	0
Izloženosti prema trgovačkim društvima	0
Izloženosti prema stanovništvu	0
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	0
Ostale izloženosti	0
Ukupno	187.693

Kategorije izloženosti - Klasične izvanbilančne stavke	Zagrebačka županija i grad Zagreb	Varaždinska županija	Primorsko-goranska županija	Zadarska županija	Osječko-baranjska županija	Splitsko-dalmatinska županija	Ostale županije RH	Ukupno
Izloženosti prema trgovačkim društvima	52.670	9.190	1.771	6.639	5.273	14.662	2.195	92.400
Izloženosti prema stanovništvu	2.705	330	176	323	73	1.648	71	5.326
Ukupno	55.375	9.519	1.947	6.962	5.346	16.310	2.266	97.725

Podjela izloženosti prema vrsti djelatnosti ili druge ugovorne strane razvrstanih prema kategorijama izloženosti

Glavne vrste djelatnosti	Kredit, depoziti, potraživanja po kamata i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
	iznos u tis HRK	iznos u tis HRK	iznos u tis HRK	iznos u tis HRK
Financijsko posredovanje	383.584	0	0	
Industrija	239.021	0	30.356	
Stanovništvo	79.435	0	5.331	
Trgovina	244.877	0	24.216	
Ostale usluge	276.239	0	17.192	
Građevina	43.975	0	14.435	
Prijevoz i veze	43.269	0	3	
Država	9.792	187.693	400	
Poljoprivreda	70.927	0	3.231	
Turizam	82.407	0	2.561	
UKUPNO	1.473.525	187.693	97.725	

Kategorije izloženosti - Bilančne izloženosti	Građevina	Trgovina	Poljoprivreda	Industrija	Stanovništvo	Ostale usluge	Turizam	Financijsko posredovanje	Prijevoz i veze	Država	Ukupno
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	0	0	0	0	0	0	0	132.767	0	3.311	136.078
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	0	0	0	0	0	0	0	175.638	0	0	175.638
Izloženosti prema trgovačkim društvima	41.042	228.742	70.927	202.364	0	264.753	81.704	2.404	31.107	6.475	929.519
Izloženosti prema stanovništvu	0	0	0	0	78.072	0	0	0	0	0	78.072
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	0	0	0	0	0	0	0	10.057	12.162	0	22.219
Ostale izloženosti	2.932	16.135	0	36.657	1.368	11.486	703	62.719	0	0	131.999
Ukupno	43.975	244.877	70.927	239.021	79.440	276.239	82.407	383.584	43.269	9.787	1.473.525
Kategorije izloženosti - Dužnički vrijednosni papiri	Građevina	Trgovina	Poljoprivreda	Industrija	Stanovništvo	Ostale usluge	Turizam	Financijsko posredovanje	Prijevoz i veze	Država	Ukupno
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	187.693	187.693
Ukupno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	187.693	187.693
Kategorije izloženosti - Klasične izvanbilančne stavke	Građevina	Trgovina	Poljoprivreda	Industrija	Stanovništvo	Ostale usluge	Turizam	Financijsko posredovanje	Prijevoz i veze	Država	Ukupno
Izloženosti prema trgovačkim društvima	14.435	24.216	3.231	30.356	0	17.192	2.561	0	3	405	92.400
Izloženosti prema stanovništvu	0	0	0	0	5.326	0	0	0	0	0	5.326
Ukupno	14.435	24.216	3.231	30.356	5.326	17.192	2.561	0	3	405	97.725

Promjene u ispravcima vrijednosti i rezervacijama za izloženosti kod kojih je izvršeno umanjeno vrijednosti

Promjene u ispravcima vrijednosti i rezervacijama	Početno stanje ispravaka vrijednosti i rezerviranja	Povećanja ispravaka vrijednosti i rezerviranja tijekom izvještajnog razdoblja	Ostala usklađenja (u neto iznosu)	Smanjenja ispravaka vrijednosti/ ukinuta rezerviranja tijekom izvještajnog razdoblja	Otpisi na teret ispravaka vrijednosti tijekom izvještajnog razdoblja	Završno stanje ispravaka vrijednosti i rezerviranja
	iznos u tisućama HRK	iznos u tisućama HRK	iznos u tisućama HRK	iznos u tisućama HRK	iznos u tisućama HRK	iznos u tisućama HRK
Umanjenje (ispravak) vrijednosti plasmana	95.590	39.104		33.109	0	101.585
Rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza						
Ispravci vrijednosti plasmana skupine A na skupnoj osnovi	8.295	525				8.820
Rezerviranja za izvanbilančne obveze skupine A na skupnoj osnovi	757			-225		982

Izloženosti kod kojih je izvršeno umanjeno vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravcima vrijednosti po značajnim geografskim područjima

Značajna geografska područja	Iznos plasmana kod kojih je izvršeno umanjeno (ispravak) vrijednosti	Stanje ispravaka vrijednosti plasmana	Troškovi (prihodi od ukinutih) ispravaka vrijednosti	Otpisi/ prihodi od naplate plasmana otpisanih u proteklom godinama	Dospjela nenaplaćena potraživanja	Iznos izvanbilančnih obveza za koji su izdvojena rezerviranja za identificirane gubitke	Stanje rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	Troškovi (prihodi od ukidanja) rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza
iznosi u tisućama HRK								
Zagrebačka županija i Grad Zagreb	102.883	24.366	1.434		49			
Varaždinska županija	30.253	6.846	404		0			
Primorsko-goranska županija	7.229	4.355	257		61			
Zadarska županija	32.142	2.491	147		437			
Osječko-baranjska županija	33.375	17.691	1.045		0			
Splitsko-dalmatinska županija	38.766	13.926	823		0			
Ostale županije	57.022	31.910	1.885		209			
Strane države	47				1.097			
UKUPNO	301.717	101.585	5.995		1.853			

Izloženosti kod kojih je izvršeno umanjeno vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravcima vrijednosti po djelatnostima

Glavne vrste djelatnosti	Iznos plasmana kod kojih je izvršeno umanjeno (ispravak) vrijednosti	Stanje ispravaka vrijednosti plasmana	Troškovi (prihodi od ukinutih) ispravaka vrijednosti	Otpisi/ prihodi od naplate plasmana otpisanih u proteklom godinama	Dospjela nenaplaćena potraživanja	Iznos izvanbilančnih obveza za koji su izdvojena rezerviranja za identificirane gubitke	Stanje rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	Troškovi (prihodi od ukidanja) rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza
iznosi u tisućama HRK								
Industrija	50.755	23.341	-1.544		0			
Stanovništvo	36.020	15.781	638		1.175			
Građevina	22.539	4.563	847		61			
Ostale usluge	92.535	28.325	1.749		349			
Trgovina	52.276	15.656	2.559		0			
Prijevoz i veze	12.568	2.438	1.209		0			
Poljoprivreda	26.038	9.513	459		269			
Turizam	8.755	1.947	74		0			
Država	3	3	1		0			
Financijsko posredovanje	227	19	3		0			
UKUPNO	301.717	101.585	5.995		1.853			

Izloženosti prema preostalom dospijeću razvrstane prema kategorijama izloženosti

Preostalo dospijeće	Kredit, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
	iznos u tisućama HRK			
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama				
do 90 dana	136.079	9.620		
od 91 do 180 dana		14.745		
od 181 dana do 1 godine		29.357		
> 1 godine		133.971		
Ukupno	136.079	187.693		
Izloženosti prema javnim državnim tijelima				
do 90 dana				
od 91 do 180 dana				
od 181 dana do 1 godine				
> 1 godine				
Ukupno				
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)				
do 90 dana	173.389			
od 91 do 180 dana				
od 181 dana do 1 godine	2.248			
> 1 godine				
Ukupno	175.638			
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima				
do 90 dana	22.219			
od 91 do 180 dana				
od 181 dana do 1 godine				
> 1 godine				
Ukupno	22.219			
Ostale izloženosti				
do 90 dana	20.049			
od 91 do 180 dana				
od 181 dana do 1 godine				
> 1 godine	111.950			
Ukupno	131.999			
Izloženosti prema trgovačkim društvima				
do 90 dana	400.673		46.358	
od 91 do 180 dana	139.199		11.236	
od 181 dana do 1 godine	172.669		19.201	
> 1 godine	216.977		15.605	
Ukupno	929.518		92.401	
Izloženosti prema stanovništvu				
do 90 dana	39.117		5.125	
od 91 do 180 dana	6.207		0	
od 181 dana do 1 godine	13.867		0	
> 1 godine	18.880		200	
Ukupno	78.072		5.324	
UKUPNO	1.473.525	187.693	97.725	

7. STANDARDIZIRANI PRISTUP MJERENJU KREDITNOG RIZIKA

Banka izračunava iznose izloženosti ponderirane kreditnim rizikom primjenom standardiziranog pristupa sukladno Odluci o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija. U procesu izračuna kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik, Banka koristi isključivo kreditne rejtinge onih VIPKR (Vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika) koje su priznate od strane lokalnog regulatora te kao takve uključene u Popis priznatih VIPKR objavljen na službenoj web stranici HNB-a. Sukladno internim propisima, Banka priznaje kreditne rejtinge VIPKR-a od Moody's.

Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
		iznos u tisućama HRK	
1	0	314.216	318.023
	10		
2	20		
	35		
3	50	9.555	9.555
	75		
4	100		
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		323.771	327.579

Izloženosti prema institucijama

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
		iznos u tisućama HRK	
1	0		
	10		
2	20	169.540	66.004
	35		
3	50	6.098	6.098
	75		
4	100		
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		175.638	72.102

Izloženosti prema trgovačkim društvima

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
		iznos u tisućama HRK	
1	0		
	10		
2	20		
	35	39.708	39.708
3	50	60.409	60.409
	75		
4	100	730.963	646.705
5	100	0	0
6	150	105.476	105.476
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		936.556	852.298

Izloženosti prema stanovništvu (uključujući MSD)

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
		iznos u tisućama HRK	
1	0		
	10		
2	20		
	35	12.888	12.888
3	50	26	26
	75		
4	100	47.107	42.923
5	100	0	0
6	150	7.596	7.596
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		67.617	63.434

Izloženosti prema javnim državnim tijelima

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
		iznos u tisućama HRK	
1	0	0	0
	10		
2	20		
	35		
3	50		
	75		
4	100		
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		0	0

Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
		iznos u tisućama HRK	
1	0		
	10		
2	20		
	35		
3	50		
	75		
4	100	22.219	22.219
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		22.219	22.219

Ostale izloženosti

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
		iznos u tisućama HRK	
1	0	20.049	140.534
	10		
2	20		67.686
	35		
3	50		
	75		
4	100	111.950	111.950
5	100		
6	150		
	1.250		
	ostali ponderi rizika		
UKUPNO		131.999	320.169

8. IZLOŽENOSTI PO VLASNIČKIM ULAGANJIMA U KNJIZI BANKE

Sva vlasnička ulaganja koja su evidentirana u knjizi Banke, predstavljaju neizravna ulaganja u kapital tih društava izravnom kupnjom dionica tih istih društava i provedena su s namjerom ostvarivanja kapitalne dobiti, bez strateških razloga ulaska u vlasništvo tih istih poslovnih subjekata. Sva takva ulaganja Banka je rasporedila u portfelj raspoloživo za prodaju.

Banka s osnovu ulaganja u dionice u knjizi Banke ima zanemarive postotke udjela u ukupnom kapitalu tih društava, a ukupna vrijednost tih ulaganja na 31.12.2013. godine iznosi tek 0,68% ukupne imovine Banke. Banka je posebnim internim aktom propisala način vrednovanja takve financijske imovine koristeći dva osnovna pristupa: a) Mark to market odnosno b) Mark to model.

Nakon početnog priznavanja, financijski instrumenti vrednuju se i iskazuju po fer vrijednosti koja se može odrediti ukoliko postoji objavljena cijena koja je kotirana na aktivnom tržištu financijskih instrumenata. Za vrednovanje dionica kojima se trguje na uređenom tržištu koristi se objavljena zaključna (prosječna) cijena na kraju trgovinskog dana. Vrednovanje AFS portfelja provodi se jednom mjesečno temeljem tih cijena. Promjene u vrijednosti AFS portfelja reflektiraju se kroz kapital Banke, sve do konačne realizacije prodaje.

U slučaju da Banka nije u stanju primijeniti Mark to market pristup odnosno usklađivanje prema tržištu, primijeniti će se vrednovanje temeljeno na Mark to model pristupu. Ako navodi tržišnih cijena nisu dostupni ili ukoliko se pojedinim financijskim instrumentom uopće ne trguje, ili ukoliko objavljena cijena ne odražava stvarnu fer vrijednost izvora metoda Mark to market zamjenjuje se metodom Mark to model. Najveći dio vlasničkih vrijednosnih papira ima kotirane cijene na Burzi, te se njihova vrijednost usklađuje sa cijenama koje su objavljene na burzi. Za vlasničke vrijednosnice koje nisu izlistane na burzi vrednovanje takvih ulaganja provodi se po trošku stjecanja umanjenom za umanjena vrijednosti. Za ta ulaganja ne postoji tržište, a tehnikom diskontiranih budućih novčanih tokova dobivaju se nedovoljno pouzdane procjene obzirom na veliku nesigurnost vezanu uz predviđanja budućih novčanih tokova.

Iznosi izloženosti po vlasničkim ulaganjima u knjizi banke

Skupine vlasničkih ulaganja u knjizi banke	Usporedba		
	Bilančni iznos	Fer vrijednost	Tržišna cijena
	u tisućama HRK	u tisućama HRK	u tisućama HRK
Vlasnička ulaganja u kreditne institucije			
- koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima			
- koja kotiraju na burzi			
ostala vlasnička ulaganja			
Vlasnička ulaganja u financijske institucije	4.429	4.429	4.391
- koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	38	38	
- koja kotiraju na burzi	4.391	4.391	4.391
- ostala vlasnička ulaganja			
Vlasnička ulaganja u trgovačka društva	5.541	5.541	4.209
- koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	247	247	
- koja kotiraju na burzi	5.294	5.294	4.209
- ostala vlasnička ulaganja			

Ukupni realizirani i nerealizirani dobiti/gubici od vlasničkih ulaganja u knjizi banke

Skupine vlasničkih ulaganja u knjizi banke	Realizirani i nerealizirani dobiti/gubici od vlasničkih ulaganja u knjizi banke	Kumulativni realizirani dobiti/gubici od prodaje ili prestanka držanja vlasničkih ulaganja na neki drugi način tijekom izvještajnog razdoblja	Nerealizirani dobiti/gubici od vlasničkih ulaganja u knjizi banke		
			Ukupno nerealizirani dobiti/gubici	Iznos nerealiziranih gubitaka i iznos očekivanog gubitka po vlasničkim ulaganjima uključen u izračun osnovnog ili dopunskog kapitala	
			u tisućama HRK	u tisućama HRK	u tisućama HRK
Vlasnička ulaganja u kreditne institucije					
- koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima					
- koja kotiraju na burzi					
- ostala vlasnička ulaganja					
Vlasnička ulaganja u financijske institucije	466		466		
- koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima					
- koja kotiraju na burzi	466		466		
- ostala vlasnička ulaganja					
Vlasnička ulaganja u trgovačka društva	-1.774	15	-1.789		-1.848
- koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima					
- koja kotiraju na burzi	-1.774	15	-1.789		-1.848
- ostala vlasnička ulaganja					
UKUPNO	-1.308	15	-1.323		-1.848

9. IZLOŽENOST KAMATNOM RIZIKU U KNJIZI BANKE

Banka identificira kamatni rizik utvrđivanjem postojanja promjene kamatne stope u određenim proizvodima, pozicijama ili pojedinim segmentima bilance. Proizvodi, odnosno pozicije Banke su kamatno osjetljive i nose u sebi rizik kamatnih stopa ako promjena tržišnih kamatnih stopa dovodi do promjene vrijednosti u poziciji Banke.

Rizik ročne neusklađenosti ili rizik promjene cijena najčešći je oblik rizika promjene kamatne stope u Banci. Nastaje radi:

- a) ročne neusklađenosti dospijeaća pozicija knjige banke za stavke uz fiksnu kamatnu stopu, (maturity risk) i
- b) rizika ponovnog određivanja cijene (repricing) za pozicije knjige banke uz promjenjivu kamatnu stopu.

Mjerenje i upravljanje izloženosti kamatnom riziku Banka provodi na slijedeće načine:

1. Mjerenjem utjecaja promjene kamatnih stopa na visinu prihoda (mjeri se izračunom kamatnog GAP-a).
2. Mjerenjem utjecaja promjene kamatnih stopa na promjenu ekonomske vrijednosti knjige banke (Banka koristi pojednostavljeni izračun procjene propisan od strane regulatora).
3. Postavljanjem limita za najveće dopuštene kamatne GAP-ove.
4. Mjerenjem izloženosti pri stresnim tržišnim uvjetima.

Promjenu ekonomske vrijednosti knjige banke nastalu kao rezultat standardnog kamatnog šoka Sektor upravljanja i kontrole rizika računa pojednostavljenim izračunom procjene ekonomske vrijednosti knjige banke propisanim HNB Odlukom o upravljanju kamatnom riziku u knjizi banke. Pozicije ugovorene uz fiksnu kamatnu stopu raspoređuju se u vremenske razrede prema preostalom vremenu do dospijeaća, a pozicije ugovorene uz promjenjivu kamatnu stopu raspoređuju se u vremenske razrede prema vremenu do slijedeće promjene kamatne stope. Za pozicije ugovorene uz administrativnu kamatnu stopu Banka ovisno o kojoj je vrsti kamatno osjetljive imovine ili obveze riječ utvrđuje vremenske razrede u kojima postoji mogućnost za promjenu kamatnih stopa. Banka prati promjene i učestalost promjena ugovorenih administrativnih kamatnih stopa, promjenu tržišnih kamatnih stopa i korelaciju tih promjena s promjenama administrativnih kamatnih stopa, ponašanje konkurencije i na temelju tih procjena nastoji raspoređivati svoje pozicije ugovorene uz administrativnu kamatnu stopu za potrebe izrade izvještaja o promjeni ekonomske vrijednosti knjige banke i u skladu s tim mijenjat će se pretpostavke za pozicije koje koristi za raspored takvih pozicija.

Banka najvećim dijelom kako na strani imovine tako i na strani obveza ugovara kamatne stope koje nisu vezane uz neke druge referentne tržišne kamatne stope, već mogućnost promjene istih regulirana je odlukama Uprave Banke.

Promjene ekonomske vrijednosti po valutama	Kamatni rizik u knjizi banke	
	Standardni kamatni šok (+/- 200 baznih bodova)	
	Smanjenje / povećanje ekonomske vrijednosti	
	iznos u tisućama HRK	
Valuta HRK		2.204
Valuta EUR		1.549
Ostale valute (ukupno)		-267
UKUPNO		3.485
(PROMJENA EKONOMSKE VRIJEDNOSTI / JAMSTVENI KAPITAL) * 100		2,14%

Kontrola kamatnog rizika obavlja se tromjesečno, a po potrebi i u kraćim vremenskim intervalima, a provodi ga Sektor upravljanja i kontrole rizika.

10. PRIMICI RADNIKA

Banka je donijela i provodi Politiku plaća (primitaka) u skladu s odredbama zakonskih i podzakonskih akata vezanih uz primitke radnika, te s veličinom i unutarnjom organizacijom Banke, vrstom, opsegom i složenosti poslova Banke, profilom rizičnosti Banke, poslovnom strategijom. Politika primitaka zasniva se na zaključcima analize rizika i primjeni načela razmjernosti.

10.1. Sadržaj Politike plaća (primitaka)

Politikom plaća (primitaka) Banka propisuje ne samo plaću već sve oblike primitaka koji mogu biti predmet isplate radnicima Banke, a koji se smatraju primicima temeljem Odluke o primicima radnika NN 67/13 (dalje u tekstu: Odluka) Hrvatske narodne banke.

10.2. Procjena značajnosti banke s aspekta primjene Odluke

Banka je izradila analizu rizika – procjenu značajnosti Banke s aspekta opsega primjene Odluke HNB-a na Banku uzevši u obzir vrstu, opseg i složenost poslova Banke, veličinu i unutarnju organizaciju Banke i profil rizičnosti Banke kako bi utvrdila da li je Banka značajna s aspekta primjene Odluke.

Analiza je pokazala da Banka nije značajna s aspekta primjene Odluke te je ovom Politikom utvrđen opseg unutar kojeg se kod primitaka koje isplaćuje Banka primjenjuje Odluka i to samo u dijelu primitaka koji nisu fiksni odnosno zagarantirani već zaključenim Ugovorima o radu.

10.3. Donošenje odluka

Nadzorni odbor dužan je donijeti slijedeće odluke:

- ukupnom iznosu varijabilnih primitaka Banke za sve radnike za promatrano razdoblje (u tekućoj poslovnoj godini za prošlu godinu);
- na pojedinačnoj osnovi o primicima za članove Uprave i osoba odgovornih za rad kontrolnih funkcija;
- ako dođe do narušavanja poslovanja Banke i gubitka u poslovanju o smanjenju ili ukidanju varijabilnih primitaka.

Nadzorni odbor redovito, najmanje jednom godišnje, preispituje temeljna načela ove Politike i ocjenjuje usklađenost provođenja Politike primitaka. U taj postupak je dužan uključiti kontrolne funkcije Banke.

Ako se u postupku utvrde nedostaci u Politici Nadzorni odbor dužan je bez odlaganja donijeti plan otklanjanja nedostataka i započeti otklanjanje istih. Time Nadzorni odbor preuzima ulogu Odbora za primitke koji Banka nije dužna osnovati i dužan je izvješće o preispitivanju Politike i drugim izvršenim radnjama dostaviti Upravi Banke i osobama odgovornim za rad kontrolnih funkcija Banke.

10.4. Radnici na koje se primjenjuju specifični zahtjevi iz Odluke

Radnicima na koje se primjenjuju specifični zahtjevi iz Odluke u dijelu u kojem su razmjerno primjenjivi na Banku s obzirom na to da ista nije utvrđena značajnom su slijedeći:

- Predsjednik i član Uprave;
- radnici čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke.

Na sve gore navedene će se primjenjivati odredbe članka 10. Odluke u slučaju da se istima isplaćuju bonus, ili drugi varijabilni primici iz ove Politike. U tom će slučaju u Odluci o dodjeli bonusa ili drugog varijabilnog primitka biti utvrđen način isplate odnosno specificirane odredbe o isplati dijelom u instrumentima, odgodi isplate i posebno u trenutku isplate ugovoren s radnikom malus odnosno mogućnost povrata primljenog iznosa.

Iznosi ukupnih primitaka po poslovnim područjima

Poslovna područja	Broj radnika kojima se primici dodjeljuju	Fiksni primici	Varijabilni primici
Uprava	2	1.317	-
Poslovi prodaje	10	3.254	-
Kontrolne funkcije	4	1.055	-
UKUPNO	16	5.626	

Iznosi ukupnih primitaka po kategorijama radnika

Poslovna područja	Broj radnika kojima se primici dodjeljuju	Fiksni primici	Varijabilni primici
Uprava	2	1.317	-
Ostali radnici čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti kreditne institucije	14	4.309	-
UKUPNO	16	5.626	-

11. TEHNIKE SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA

Banka za potrebe smanjenja kreditnog rizika koristi različite oblike materijalne odnosno nematerijalne kreditne zaštite. Banka u izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik uključuje samo one instrumente koji ispunjavaju sve uvjete definirane odgovarajućim regulatornim odredbama, a tiču se izračuna adekvatnosti jamstvenog (regulatornog) kapitala.

Kao oblik nematerijalne kreditne zaštite Banka koristi garancije i jamstva u skladu s Odlukom o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija.

Kreditnom politikom Banke odnosno Pravilnikom o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza određene su vrste kolaterala koje Banka prihvaća u svrhu smanjenja kreditnog rizika. Procjenjujući stupanj rizičnosti u odnosu na bonitet klijenta, te vrstu, visinu i ročnost plasmana, Banka određuje potrebne instrumente osiguranja, te mogućnost kombiniranja dva ili više instrumenta u cilju što efikasnije zaštite svojih potraživanja.

Procjenu materijalnih kolaterala u vidu nekretnina ili pokretnina za Banku obavljaju ovlašteni, stručni i neovisni vanjski procjenitelji kako bi se dobile objektivne tržišne procjene i otklonio potencijalni sukob interesa. Za vrijeme trajanja ugovornog odnosa Banka kontinuirano prati vrijednost nekretnina i to za poslovne nekretnine jednom godišnje, a za stambene nekretnine jednom u tri godine. Banka prati vrijednost nekretnina i češće ako su tržišni uvjeti podložni značajnim promjenama. Ako se na temelju praćenja ustanovi da bi moglo doći do značajnog smanjenja vrijednosti nekretnina u odnosu na uobičajene tržišne cijene, Banka obavezno od neovisnog procjenitelja traži provođenje ponovne procjene njihove vrijednosti.

Praćenje vrijednosti financijskih kolaterala za pojedine oblike takvih kolaterala i plasmana prati se dnevno.

Banka je uspostavila jedinstveni registar primljenih kolaterala, te na taj način osigurala praćenje koncentracije kako po vrsti kolaterala, tako i po davatelju kolaterala. Svi primljeni kolaterali u vidu nekretnina moraju imati važeću policu osiguranja vinkuliranu u korist Banke.

Kod prihvaćanja kolaterala po plasmanima Sektor upravljanja i kontrole rizika provjerava adekvatnost i primjerenost takvih kolaterala, obzirom na pravnu valjanost, utrživost i dostatnost. Pri tome Sektor upravljanja i kontrole rizika traži dodatna očitovanja od Sektora pravnih poslova kod utvrđivanja pravne valjanosti kolaterala.

Pribavljanje instrumenata naplate i upis osiguranja na kolateralima prethodi korištenju plasmana.

Banka osnovne vrste kolaterala kojima se koristi dijeli u tri skupine:

- a) prvorazredni kolaterali
- b) primjereni kolaterali i
- c) ostali.

Prvorazrednim kolateralima smatraju se gotovinski polog ili drugi instrumenti koji se mogu smatrati gotovinom položenom kod Banke, dužnički vrijednosni papiri i garancije odnosno jamstva koja su neopoziva i koja su na prvi poziv, a izdale su ih središnje države ili središnje banke, institucije ili ostale osobe, a koje imaju kreditni rejting priznatih vanjskih institucija za procjenu kreditnog rejtinga određenog stupnja kreditne kvalitete u skladu s odredbama Odluke o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija, te zlato.

Vrste kolaterala koje Banka uzima kao primjereno osiguranje plasmana su:

1. fiducijarni prijenos vlasništva odnosno založno pravo na nekretninama,
2. fiducijarni prijenos vlasništva odnosno založno pravo na pokretninama,
3. garancije kreditnih institucija koje imaju primjeren bonitet,
4. cesije, indosirane mjenice ili jamstva uz ovršnu izjavu osoba za koje Banka procijeni da imaju primjeren bonitet,
5. cesije ili jamstva javnih državnih tijela,
6. police osiguranja kreditnih potraživanja,
7. police životnog osiguranja s otkupnom vrijednošću,
8. zalog na udjelima u novčanim fondovima.
9. dionice uključene u glavni burzovni indeks.

Nekretnine i pokretnine Banka smatra primjerenim instrumentima osiguranja naplate ako raspolaže cjelokupnom potrebnom dokumentacijom iz koje je vidljivo da je dotična nekretnina ili pokretnina učinkovit i prikladan sekundarni izvor naplate. Instrument osiguranja u obliku nekretnine ili pokretnine ima ova obilježja ako Banka posjeduje dokaze o postojanju tržišta koje omogućava brzo i učinkovito (po primjerenoj cijeni) unovčenje instrumenta osiguranja.

Ostale vrste kolaterala, a koje Banka uzima kao osiguranje plasmana su:

1. Financijski instrumenti koji ne kotiraju na uređenom tržištu,
2. Dionice koje nisu uključene u glavni burzovni indeks,
3. Udjeli u ostalim investicijskim fondovima osim novčanih,
4. Mjenice dužnika,
5. Zadužnice dužnika,
6. Ovršne izjave dužnika,
7. Jamstva osoba koji nemaju kreditni rejting priznatih VIPKR ili koje nemaju primjeren bonitet,
8. Fiducijarni prijenos vlasništva odnosno založno pravo na pravima
9. Drugo.

Ovisno o kvaliteti dužnika, odnosno njegovoj kreditnoj sposobnosti, visini, vrsti i ročnosti plasmana određuje se i stupanj primjerenosti i dostatnosti kolaterala po plasmanima takvim dužnicima.

Najznačajniji udio u primljenim kolateralima po plasmanima predstavlja prijenos prava vlasništva/založno pravo na nekretninama.

Banka prati i upravlja koncentracijskim rizikom i kreditnim rizikom velike izloženosti prema davateljima kolaterala i pružateljima nematerijalne kreditne zaštite, te izvještava o istima u skladu sa Odlukom o velikim izloženostima kreditnih institucija.

Iznosi izloženosti s obzirom na primijenjene tehnike smanjenja kreditnog rizika

Kategorija izloženosti	Ukupan iznos izloženosti pokriven priznatim vrstama materijalne kreditne zaštite (u tisućama HRK)	Ukupan iznos izloženosti pokriven priznatim vrstama nematerijalne kreditne zaštite (u tisućama HRK)
1) izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	0	0
2) izloženosti prema lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi	0	0
3) izloženosti prema javnim državnim tijelima	0	0
4) izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0
5) izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0
6) izloženosti prema institucijama	108.527	0
7) izloženosti prema trgovačkim društvima	75.461	8.798
8) izloženosti prema stanovništvu	4.183	0
9) izloženosti osigurane nekretninama	0	0
10) dospjela nenaplaćena potraživanja	0	0
11) visokorizična potraživanja	0	0
12) izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0
13) sekuritizacijske pozicije	0	0
14) izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	0	0
15) ostale izloženosti	0	0
UKUPNO	188.170	8.798